

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3053/2023
04.10.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Марије Терзић, Мирјане Андријашевић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., село ..., чији је пуномоћник Зоран Лакићевић, адвокат из ..., против тужене Јавно медијске установе Радио телевизија Србија, Београд, чији је пуномоћник Јована Томић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 981/21 од 10.11.2021. године, у седници одржаној 04.10.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 981/21 од 10.11.2021. године, у делу којим је потврђена пресуда Првог основног суд у Београду П1 1616/17 од 24.02.2020.године, исправљена решењем истог суда П1 1616/17 од 28.12.2020.године, у одбијајућем делу.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 981/21 од 10.11.2021. године, у делу којим је одбијена, као неоснована, жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 1616/17 од 24.02.2020. године, исправљена решењем истог суда П1 1616/17 од 28.12.2020. године, у ставовима трећем и четвртном изреке и пресуда Првог основног суда у Београду П1 1616/17 од 24.02.2020. године, исправљена решењем истог суда П1 1616/17 од 28.12.2020. године, у ставовима трећем и четвртном изреке, па **СЕ**, у том делу, предмет **ВРАЋА** првостепеном суду, на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1616/17 од 24.02.2020. године, која је исправљена решењем истог суда П1 1616/17 од 28.12.2020. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да му на име накнаде штете због изгубљене зараде за период од 01.03.2014. године до 22.12.2014. године исплати износе, са законском затезном каматом наведене у том ставу изреке, као и да на име тужиоца на све наведене појединачне износе

накнаде зараде, а за период од марта до децембра 2014.године уплати Републичком фонду ПИО – Филијала Београд, доприносе за пензијско и инвалидско осигурање. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде штете због изгубљене зараде за период од 01.10.2008. године до јула 2014. године исплати преко износа досуђених ставом првим изреке, износе наведене у том ставу изреке, као и захтев тужиоца да се обавезе тужени да на име тужиоца на те појединачне износе накнаде уплати Републичком фонду ПИО – Филијала Београд, доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде штете због изгубљене зараде за период од 01.10.2008. године до фебруара 2014. године исплати износе са законском затезном каматом, наведене у том ставу изреке, као и захтев тужиоца да се обавезе тужени да на име тужиоца на све наведене појединачне износе накнаде зараде за период од марта до децембра 2014.године, уплати Републичком фонду ПИО – Филијала Београд, доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, као неоснован. Ставом четвртим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 111.845,00 динара.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 981/21 од 10.11.2021. године, ставом првим изреке, одбио као неосноване жалбе тужиоца и туженог и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 1616/17 од 24.02.2020. године, исправљену решењем истог суда П1 1616/17 од 28.12.2020. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу којим је одбијена његова жалба, тужилац је изјавио благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. Закона парничном поступку.

Тужени је доставио одговор на посебну ревизију тужиоца.

Одредбом члана 404. став 1. Закона парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20), у вези одредбе у вези члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, у конкретном случају постоји потреба за уједначавањем судске праксе у погледу доспелости потраживања накнаде штете на име изгубљене зараде због незаконитог отказа, па су испуњени услови прописани одредбом члана 404. став 1. Закона парничном поступку за одлучивање о посебној ревизији тужиоца.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 404. став 2. Закона парничном поступку.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Првог општинског суда у Београду ПП 440/08 од 18.11.2009. године, поништена су као незаконита, решења генералног директора правног претходника туженог бр. .. од 30.05.2003. године и бр. .. од 21.07.2003. године, о престанку радног односа тужиоцу. Пресуда је правноснажна 16.04.2014. године. Тужбени захтев тужиоца односи се на накнаду штете на име изгубљене зараде за период од 01.10.2008. године до децембра 2014. године. Тужилац је тужбу поднео 26.04.2017. године, а тужени истакао приговор застарелости утужених потраживања.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је потраживање тужиоца на име изгубљене зараде за период од 01.10.2008. године до фебруара 2014. године застарело, јер је одлука о поништају, као незаконитих, решења о престанку радног односа тужиоца постала правноснажна 16.04.2014. године, а потраживање за фебруар 2014. године, као последње међу утуженим у овом периоду, доспело је 28.03.2014. године. Имајући у виду да је тужилац тужбу поднео 26.04.2014. године, нижестепени судови су закључили да је у односу на потраживања за период од октобра 2008. године до фебруара 2014. године, протекао трогодишњи рок застарелости прописан одредбом члана 196. Закона о раду.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 196. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14) прописано је да сва новчана потраживања из радног односа застаревају у року од три године од дана настанка обавезе.

На основу одредбе члана 361. став 1. Закона о облигационим односима, застарелост почиње тећи првог дана после дана када је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе, ако законом за поједине случајеве није што друго прописано. Потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од кад је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило на основу одредбе члана 376. став 1. истог закона.

Закон о парничном поступку, у одредби члана 361., прописује да је суд везан за своју пресуду чим је објављена, а да пресуда има дејство према странкама од дана када им је достављена.

Правне последице незаконитог престанка радног односа прописане су одредбом члана 191. став 1. Закона о раду, тако што ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог, одлучиће да

се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио.

У конкретном случају, тужилац је имао право да захтева испуњење обавезе туженог да му накнади штету коју му је причинио незаконитим отказом, у смислу одредбе члана 191. став 1. Закона о раду, у вези одредбе члана 361. став 1. Закона о облигационим односима, почев од дана када је сазнао да је правноснажно поништено, као незаконито, решење туженог о отказу уговора о раду, дакле, када је примио другостепену пресуду, па је погрешан закључак нижестепених судова да је застарелост тужиочевог потраживања почела да тече од дана правноснажности другостепене пресуде (16.04.2014. године). Због погрешне примене материјалног права при одлучивању о приговору застарелости, чињенично стање је непотпуно утврђено јер није утврђено када је другостепена пресуда достављена пуномоћнику тужиоца, имајући у виду да је његово потраживање на име накнаде штете, тада доспело, у смислу одредбе члана 376. став 6. Закона о облигационим односима.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер зависи од његовог исхода у смислу одредбе члана 163. став 4. Закона о парничном поступку.

У поновном поступку, потребно је да првостепени суд, поступајући по примедбама из овог решења, чињенично стање у потпуности и правилно утврди како би имао могућност да, правилном применом материјалног права, донесе правилну и закониту одлуку.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**